

1950- ja 1960-lukujen vaihteessa osa Kansanlaulujen aiheenmukaisesta kortistosta siirrettiin kokeilumielessä neulakorteille. Kokeiluun valikoitui pääasiassa rakkausaiheista rekilaululyriikkaa sekä ns. miestenlauluja.

Neulakortisto on aiheenmukaisen kortiston osa. Niinpä esim. rekilaulutyyppejä miestenlauluja (sotaväki, vankila, juomari, kulkuri jne.) on löydettävissä aiheenmukaisen kortiston ohella myös neulakortistosta. Kortistosta on olemassa erillinen käyttöohje (ks. taulukon alta).

Neulakortisto 1	Rekilaulut	Sotaväki, Sota
Neulakortisto 2	Rekilaulut	Vankila, Tappelu, Juomari
Neulakortisto 3	Rekilaulut	Siirtolaisuus, Korttipeli, Tukkilainen, Merimies, Hevonen
Neulakortisto 4	Rekilaulut	Hevonen, Hulivili, Kulkuri
Neulakortisto 5	Rekilaulut	Vanha kulta - uusi kulta
Neulakortisto 6	Rekilaulut	Vanha kulta - uusi kulta, Heilan ominaisuudet
Neulakortisto 7	Rekilaulut	Heilan ominaisuudet, Uskollisuus, Nöyryys, Lemmen vala, Rakkauden vakuuttelu
Neulakortisto 8	Rekilaulut	Rakkauden vakuuttelu, Ilo, Rakkaus, Onni (arkistosalisissa)
Neulakortisto 9	Rekilaulut	Salainen rakkaus, kielletty rakkaus, Petollisuus, Hylkääminen
Neulakortisto 10	Rekilaulut	Petollisuus, Hylkääminen, Ikävöinti, Odotus, Lemmen suru, Heila on poissa, Hylätyn suru
Neulakortisto 11	Rekilaulut	Lemmen suru, Ikävöinti, Yksinäisyys, Ilman heilaa, Rakkautta, Päättynyt rakkaus
Neulakortisto 12	Rekilaulut	Ikävöinti, Odotus, Lemmen suru, Ero
Neulakortisto 13	Rekilaulut	Ero, Erokirja, Sormus, Kihlajaislahjat

Neulakortisto 14	Rekilaulut	Sormus, Kihlajaislahjat, Maine, Asema, En ole kyllin hyvä sinulle, Heilana piika, Heilana renki, Heilana talontytär, Heilana talonpoika, Heilan kuolema
Neulakortisto 15	Rekilaulut	Rikkaus, Köyhyys, Heilan koti
Neulakortisto 16	Rekilaulut	Vanhempien opetukset, Vanhempien varoitukset, Kodinperintö, Toisen heila, Tarkemmin määrittelemätöntä rakkautta
Neulakortisto 17	Rekilaulut	Tarkemmin määrittelemätöntä rakkautta
Neulakortisto 18	Rekilaulut	Kerskaus, Rakkauskirje, Matalan torpan heila, Suru, Laulu
Neulakortisto 19	Rekilaulut	Laulu, Sekalaista
Neulakortisto 20	Rekilaulut	Sekalaista
Neulakortisto 21	Rekilaulut	Sekalaista
Neulakortisto 22	Rekilaulut	Sekalaista
Neulakortisto 23	Rekilaulut	Sekalaista

Ohjeita neulakortiston käyttöön:

Neulakorttijärjestelmä käsittää noin 14 000 korttia. Kullakin kortilla on 1 säkeistö, joka useimmiten on nelisäkeinen. Kortisto on järjestetty ryhmiin sen mukaan mikä on katsottu laulun päämotiiviksi.

Esimerkki:

*Hevonen se ravasi ja kärryt ne paukkuu
ja maantien santa se tuiskii.
Tään laulun poika kun laulelee
ja pullon suuta muiskii.*

Laulu on tulkittu päämotiiviltaan hevosaiheiseksi ja sijoitettu kortistossa ryhmään "Hevonen". Tutkittaessa laulu- tai juomariaiheita on otettava huomioon myös edellä mainittuun ryhmään sijoitettu laulu, joka löytyy numeroiden 7 ja 10 kohdalta (kts. koodikorttia).

Kunkin ryhmän kortit eivät ole määrättyssä järjestyksessä keskenään, joten kortteja voi käsitellä vapaasti tarvitsematta säilyttää järjestystä. Sen sijaan kortteja ei luonnollisestikaan saa siirtää välikortin toiselle puolelle, jolloin ne joutuisivat väärään ryhmään. Ryhmien välisiin kortteihin on merkitty joitakin viitteitä ryhmän aineistosta, milloin se on katsottu tarpeelliseksi.

Kortistoa käytettäessä ei ole liian sokeasti luotettava ryhmitukseen, koska ratkaisut usein ovat varsin tulkinnanvaraisia. Kun laulut on järjestetty päämotiivin mukaan, saattavat alun perin saman laulun toisinnot ja muunnokset joutua eri ryhmiin, koska laulun merkitys voi muuttua jo yhdenkin sanan takia. Etsittäessä saman laulun toisintoja ei ole tyydyttävä yhdestä ryhmästä löytyviin, vaan on haettava muista ryhmistä vastaavien lovien kohdalta. Tällöin voidaan käyttää myös ns. kopiokortistoa, jossa laulut on aakkostettu alkusanojen mukaan.

Lovien merkitys on ilmaistu ns. koodikortilla, jossa jokaista lovea vastaa numero (1 -100).

Numeroin 1 -49 on ilmaistu laulujen yleisiä aihepiirejä,
61 - 80 ja 83 – 87 laulujen kuvastoa,
81, 88 -96 kielen muotoseikkoja ja
97 - 100 keruualueita.

Koodikortissa punaisella merkityt lovet ilmaisevat:

1. naisen näkökohtaa laulussa;
2. laulussa puhutaan tanssimisesta tai piirileikistä tai laulun sisältö on sellainen, että sitä oletettavasti on laulettu vain piirileikkejä leikittäessä;
3. laulusta on merkitty muistiin sävelmä.

Kortteja on käsiteltävä varoen, sillä lovien väliset reunat voivat kovakouraisessa käsittelyssä murtua. Kortiston käyttäjän on pantava kortit huolellisesti laatikkoon siten, että lovet osuvat kohdalleen.

Selityksiä:

65. **Interiööri rekvisiitta.** Ryhmä on jonkinlainen ylijäämävarasto, johon on sijoitettu sellainen kuvasto, joka ei sovi muihin numeroihin, esim. sotamiehen ja hevosen varusteet, soittimet, puukko, taloustarvikkeet, huonekalut ja sisustus, muu esineistö.

66. **Kulkuneuvo.** Esim.laiva, juna, auto, reki, rattaat mainitaan tai niihin viitataan.

69. **Aika, vuoden ja vuorokauden aika.**

Syksyllä synkillä pimeillä öillä pojat on vahdin alla.

81. **Puhuttelu.**

*Älä sure heilani vaik erokin tulee,
kyllä se mailmassa niinkin käy.
Kuin sinulla on ikää ja minulla on aikaa
etsiä uutta ystävää.*

88. **Luonnonjohdatus.** Laulun kaksi ensimmäistä säettä muodostavat erillisen kokonaisuuden, jolla ei useinkaan ole sisällöllistä yhteyttä kahteen seuraavaan säkeeseen. Usein tämä johdatus on luonnonaiheinen.

*Tuomi se kukki valkean kukan
ja marjan pikimustan.
Hätipiti heila kiusallain
sain minä eron susta.*

89. **Numeraalielementti.** Laulussa on käytetty lukusanaa.

*Ruunua palvelin kolme vuotta
en minä surru sitä.
Eihän heilani luvannu
ruunun raakkia pitää.*

90. **Palautumajohdatus.**

*Taas on tullu ryypätyksi liian runsahasti
liian runsahasti
eikä tämä asia tätä viisaa
Ryssänmaalle asti.*

91. **Negaatiojohdatus.** Laulun kahdessa ensimmäisessä säkeessä on käytetty kielteistä muotoa.

*Eikä meitä surulla ruokita
se on ilo joka elättelee,
heilani on niin nuori ja nätti
ja laulu se helähtelee.*

92. **Kysymysjohdatus.** Laulun kaksi ensimmäistä säettä on kysymyksen muodossa.

*Miksi rakas heilaseni
ero meist' on tullut?
Eihän meidän välillä*

matka pitkä ollut.

93. **Konsessiivijohdatus.** Laulun kahdessa ensimmäisessä säkeessä on käytetty konsessiivikonjunktia.

*Vaikka minä vaeltaisin ympäri maata
ja asuisin valtameren takana,
niin kuvasi on kätkeyty sydämeni pohjaan
ja toivoni ei voi lakata.*

94. **Konditionaalijohdatus.** Laulun kahdessa ensimmäisessä säkeessä tekeminen on esitetty ehdonalaisena.

*Jos minä saisin takaisin
sen pari kolme vuotta.
Sen likan nätin lirusilmän
hyljäsin minä suotta.*

95. **Komparaatiojohdatus.**

*Heilani silmät kuin taivaalla tähdet
ja varsi kuin elämänlanka.
Enkä mä luullut sellaista hilsua
maailmassa olevankaan.*

96. **Imperatiivijohdatus.** Kahdessa ensimmäisessä säkeessä on käytetty imperatiivia.

*Älä sinä vanha mun äitini sure
minun hurjaa, reissuani,
vaan anna minun pelata ja anna minun juoda
ja laulella laulujani.*